

Nieuwe medicatie bij IBD

IBD Patiëntendag 2024

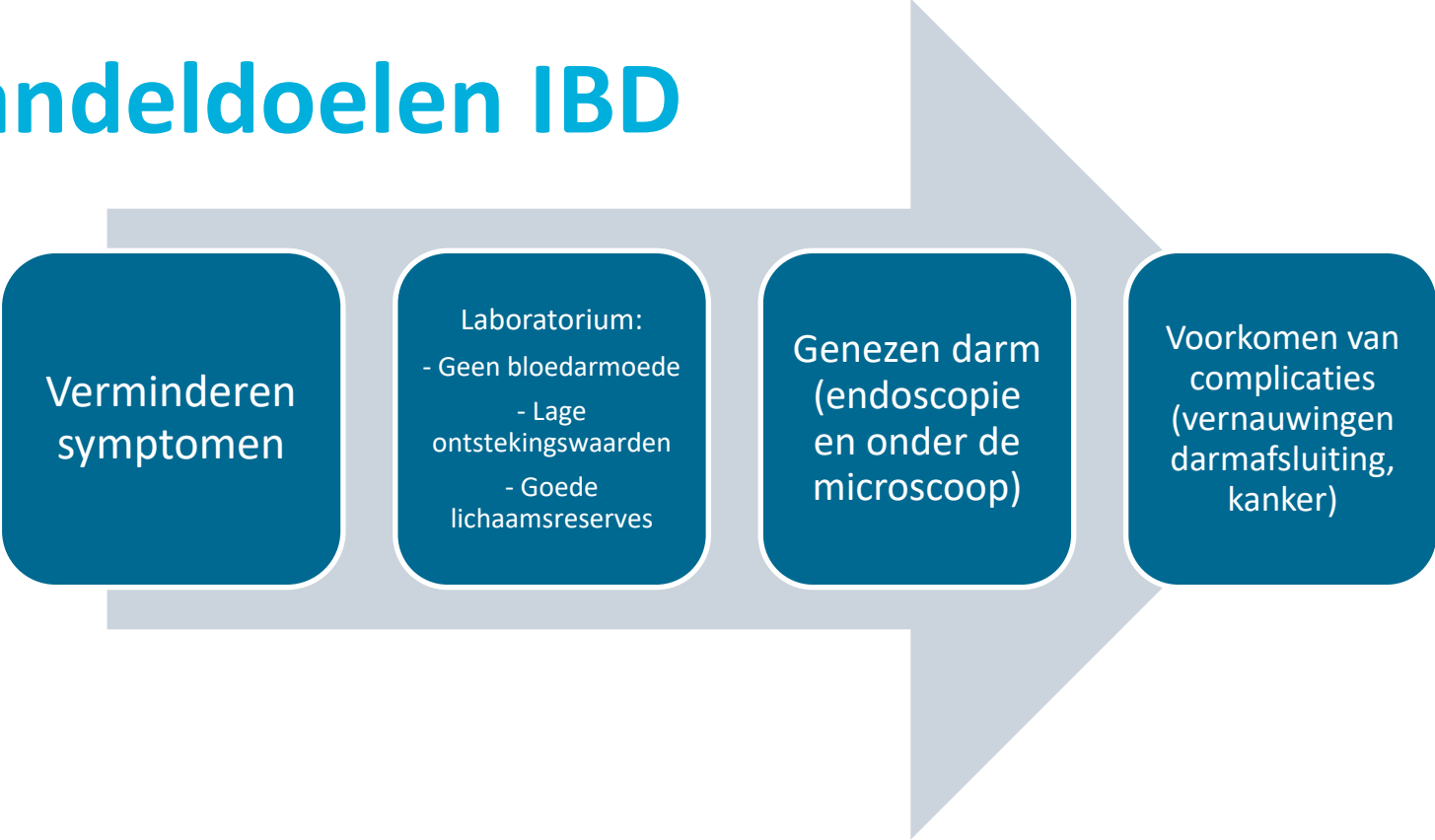
Dr. Mirjam Severs

Nijmegen, 23 november 2024

Take home messages

1. Meerdere nieuwe medicijnen zullen de komende jaren op de markt komen
2. Steeds meer kennis en kunde over het inzetten van de juiste medicijnen op het juiste moment
 - 'Top down' i.p.v. 'step up'
 - Medicijnen passend bij de patiënt en het type IBD
 - Ook het stoppen van medicatie krijgt de nodige aandacht + duurzaam inzetten van medicatie
3. Er blijft een rol voor chirurgie ondanks de medicijn ontwikkelingen

Behandeldoelen IBD

Verminderen
symptomen

Laboratorium:

- Geen bloedarmoede
- Lage ontstekingswaarden
- Goede lichaamsreserves

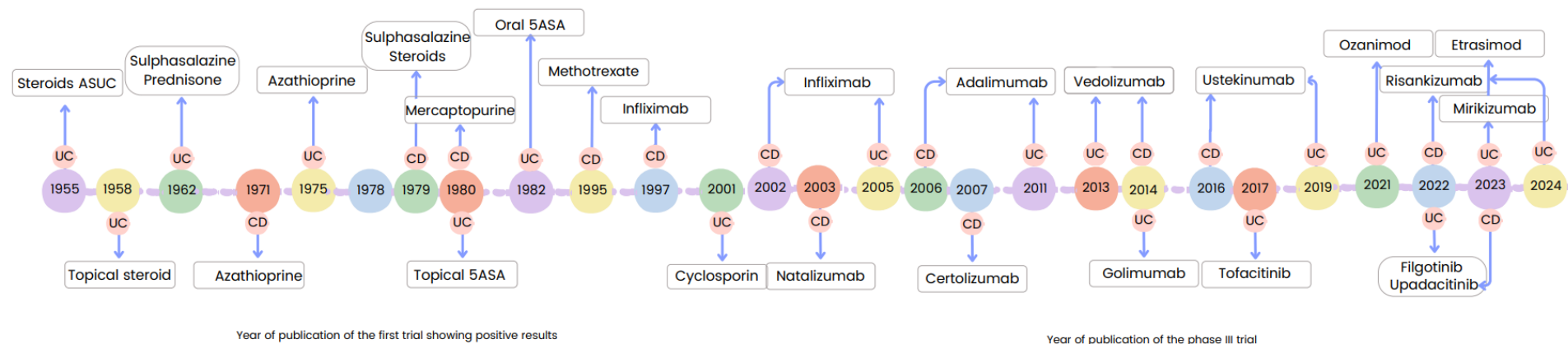
Genezen darm
(endoscopie
en onder de
microscop)

Voorkomen van
complicaties
(vernauwingen
darmafsluiting,
kanker)

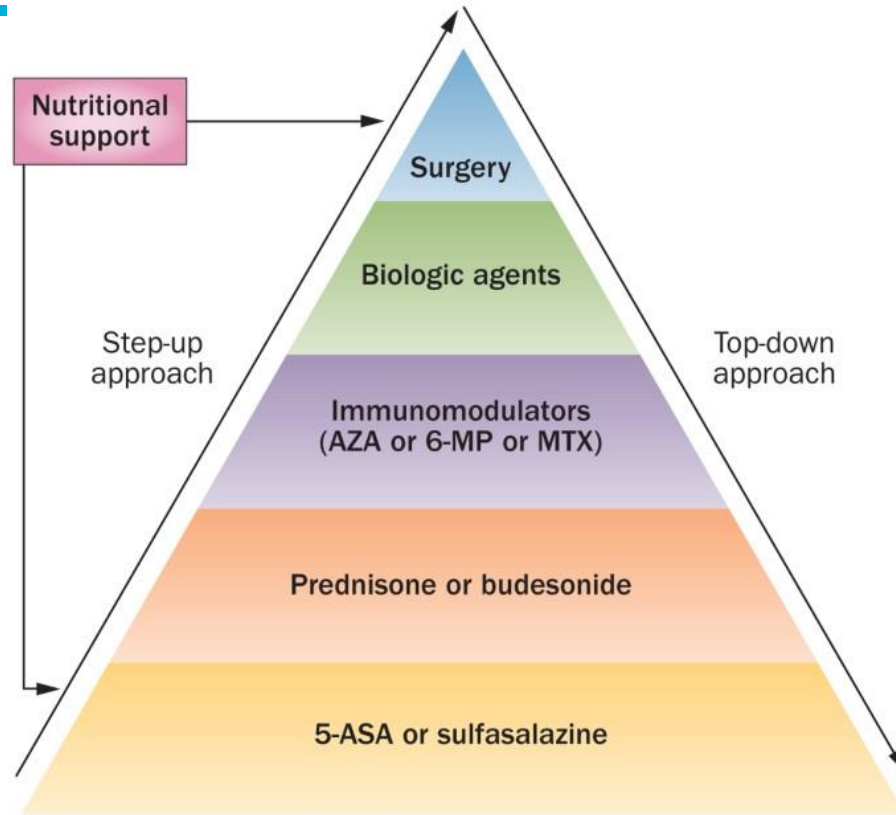
IBD medicatie tijdlijn

PRE BIOLOGIC ERA

BIOLOGIC ERA

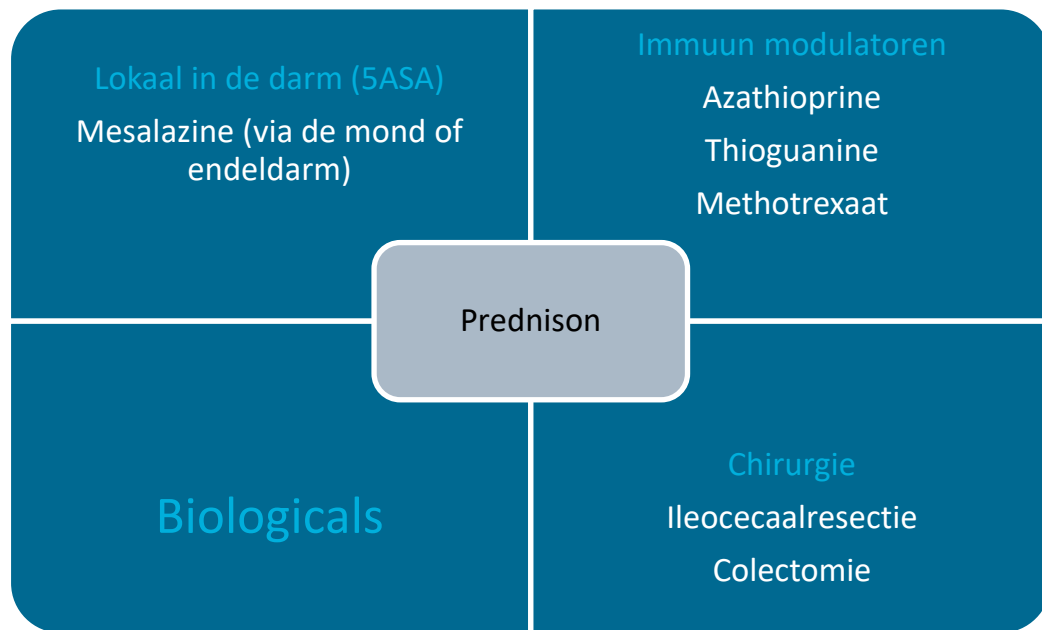

Toen

Nu

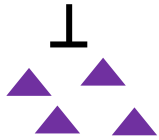
Behandelingen anno 2024

Biologicals – welke zijn er?

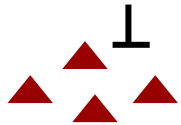
Anti-TNF

*Infliximab
Adalimumab
golimumab*

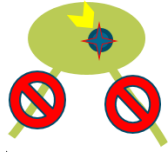
Anti-IL23

*Ustekinumab
(+anti IL12)
Mirikizumab
Rizankizumab
Guselkumab*

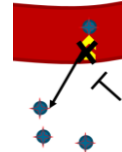
S1P-remmers

*Ozanimod
Etrasimod*

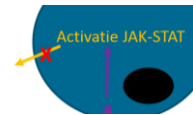
Integrine-remmers

*Vedolizumab
Etrolizumab*

JAK-remmers

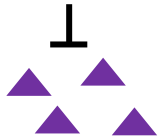
*Tofacitinib (1+3)
Filgotinib (1)
Upadacitinib (1)*

Biologicals – welke zijn er?

Anti-TNF

Infliximab
Adalimumab
golimumab

TNF = ontstekingsseiwitten; deze zijn overmatig aanwezig bij IBD en kunnen door 'anti-TNF' worden afgeremd

Biologicals – welke zijn er?

Anti-IL23

*Ustekinumab
(+anti IL12)
Mirikizumab
Rizankizumab
Guselkumab*

Ustekinumab herkent bepaalde eiwitten in het lichaam, binden zich daaraan en schakelen daarmee de werking van deze eiwitten uit

→ **Mirikizumab** en **Rizankizumab** werken mogelijk specifieker

Biologicals – welke zijn er?

Integrine- remmers

Vedolizumab
Etolizumab

Integrine remmers binden de witte bloedcellen die onderweg naar de darm zijn en verhinderen dat er ontstekingscellen naar de darm gaan

Biologicals – welke zijn er?

JAK- remmers

Tofacitinib (1+3)

Filgotinib (1)

Upadacitinib (1)

JAK remmers remmen ontstekingsprocessen binnen de lichaamscellen. Ze verhinderen dat de ontstekingsfactoren met elkaar kunnen communiceren waardoor het ontstekingsproces tot stilstand kan komen

Biologicals – welke zijn er?

S1P-
remmers

Ozanimod
Etrasimod

Ozanimod zorgt ervoor dat witte bloedcellen niet kunnen verplaatsen en dus niet ontsteking kunnen stimuleren

Voorproefje: komende jaren verwacht!

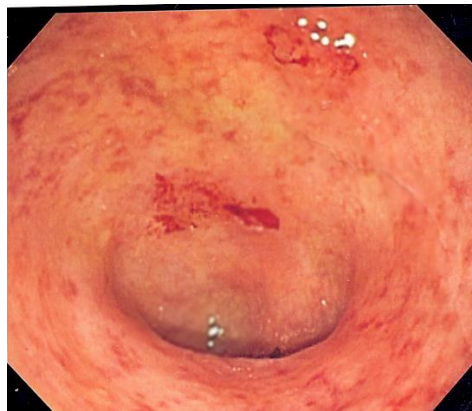
Medicatie ‘in de pijplijn’

Anti-TL1A – [tulisokibart](#) → antilichaam dat zich richt tegen de ontwikkeling van ontstekingsfactoren en **littekenvorming**; wordt ontwikkeld voor Crohn, Colitis, longfibrose

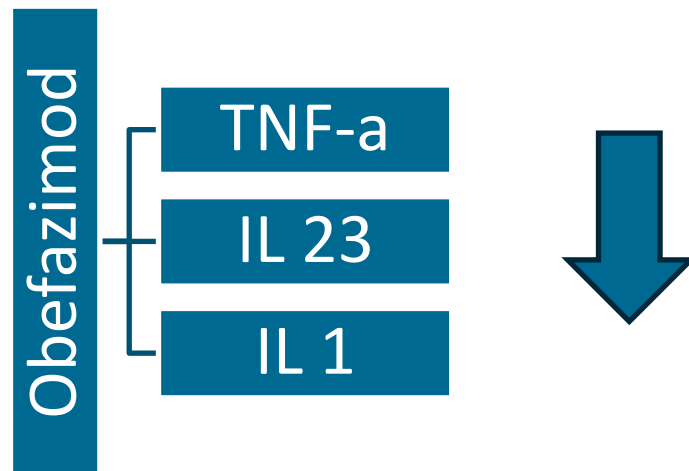
Medicatie ‘in de pijnlijn’

Eclitasertib – RIPK-1 inhibitor → nieuwe ontstekingsremmer ook voor COVID 19.
Remt celdood in het darmslijmvlies en is bedoeld om de darmwand hiermee te herstellen

Medicatie ‘in de pijplijn’

Obefazimod - activeert micro RNA in immuuncellen; een **herstelmechanisme** van het afweersysteem

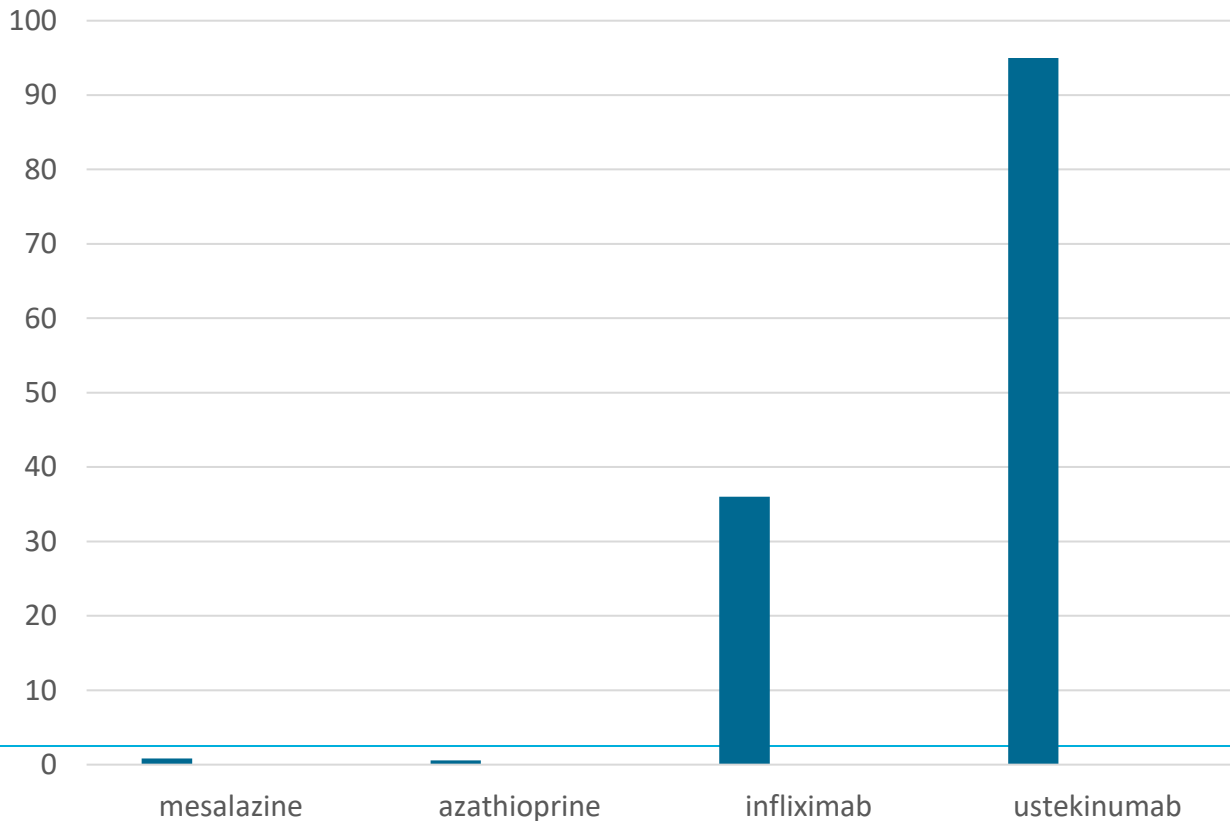
Keerzijde van deze ontwikkelingen → hoge kosten

“Zorgkosten stijgen komende jaren drie keer zo hard als economie”

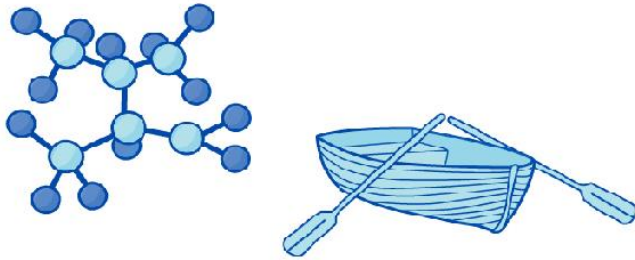
“Zorgpremie 2025: weer een flinke stijging op komst”

Medicatie kosten in euro per dag

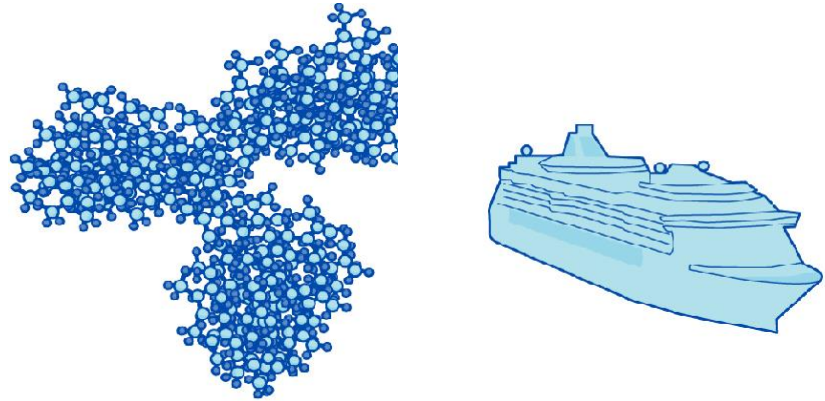

In volle ontwikkeling → biosimilars

‘Gewone’ medicijnen

Biologicals

Elke **biosimilar** is een biological en elke biological is een niet-exacte kopie van een eerdere versie van zichzelf

Het juiste medicijn op het juiste moment

➔ voorbeelden uit de praktijk

Het juiste medicijn op het juiste moment

Met spiegelbepalingen uitzoeken hoe vaak het medicijn toegediend moet worden

Het juiste medicijn op het juiste moment

Tijdig ontdekken als een middel is uitgewerkt en doelgericht wisselen naar een medicijn met een ander werkingsmechanisme

A → B

Het juiste medicijn op het juiste moment

Combineren van medicijnen op de korte termijn (JAK remmer) en lange termijn (vedolizumab)

Het juiste medicijn op het juiste moment

Na een periode van remissie ook samen durven stoppen; of medicijnen af te bouwen (een deel van patiënten kan zonder onderhoudsmedicijn!)

Het juiste medicijn op het juiste moment

Actief overstappen op een onderhoudsmedicijn met minder lange termijn risico's

De rol van chirurgie tussen medicatie ontwikkelingen

PISA II Trial → Operatief sluiten van endeldarm fistels + anti-TNF heeft betere midden/lange termijn effecten dan alleen anti-TNF

LIR!C Trial → Ileocecaalresectie geeft evenveel kwaliteit van leven als anti-TNF bij de ziekte van Crohn in het terminale ileum

ACCURE study → Verwijderen van de blinde darm is een potentiële behandeling voor colitis ulcerosa en kan mogelijk voorkomen dat de hele darm verwijderd moet worden

Take home messages

1. Meerdere nieuwe medicijnen zullen de komende jaren op de markt komen
2. Steeds meer kennis en kunde over het inzetten van de juiste medicijnen op het juiste moment
 - 'Top down' i.p.v. 'step up'
 - Medicijnen passend bij de patiënt en het type IBD
 - Ook het stoppen van medicatie krijgt de nodige aandacht + duurzaam inzetten van medicatie
3. Er blijft een rol voor chirurgie ondanks de medicijn ontwikkelingen

Nieuwe medicatie bij IBD

IBD Patiëntendag 2024

Dr. Mirjam Severs

Nijmegen, 23 november 2024